

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การทำเรือแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจสาธารณูปการ ในสังกัดกระทรวงคมนาคม ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2494 เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ปัจจุบันการทำเรือแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการทำเรือทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การทำเรือมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรับเรือและสินค้า ขุดลอกบำรุงรักษาร่องน้ำทางเดินเรือและแอ่งจอดเรือควบคุมการขนถ่ายและบรรทุกสินค้า ยกขน เคลื่อนย้าย เก็บรักษาและส่งมอบสินค้าให้แก่เจ้าของสินค้า ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการ และท่าเรือต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงกิจการการทำเรือให้เจริญก้าวหน้า ทันสมัยตามสถานะเศรษฐกิจ(รายงานประจำปี การทำเรือแห่งประเทศไทย, 2547: 31)

การทำเรือแห่งประเทศไทยดำเนินนโยบายและบริหารกิจการการทำเรือตามที่คณะกรรมการการทำเรือแห่งประเทศไทยกำหนด นโยบายและวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลในการบริหารและประกอบกิจการทำเรือ โดยมุ่งให้บริการที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรมแก่ผู้ใช้บริการ มุ่งเน้นระบบการบริหารจัดการในเชิงรุกเพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้น นอกจากการบริหารท่าเรือกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นส่วนกลางแล้วยังมีท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือเชียงแสน และเชียงของ ท่าเรือระนอง ท่าเรือสงขลา และท่าเรือภูมิภาคอื่นๆ ในอนาคต เป็นท่าเรือเชื่อมโยง และสนับสนุนระบบการขนส่ง รวมทั้งการบริหารจัดการธุรกิจใหม่ (แผนวิสาหกิจ การทำเรือแห่งประเทศไทย, 2548-2552: 22)

การที่จะทำให้การทำเรือดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัจจัยสำคัญคือ บุคลากรในการทำเรือ นับตั้งแต่ระดับคณะกรรมการทำเรือลงมาถึงเจ้าหน้าที่ทั่วไประดับปฏิบัติการ โดยขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งสมรรถภาพในการปฏิบัติงานนี้ย่อมขึ้นกับองค์ประกอบหลายอย่าง และองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือสุขภาพอนามัย ถ้าพนักงานทุกคนมีสุขภาพดี การปฏิบัติงานจะสามารถกระทำได้ดีเต็มความสามารถทำให้เกิดผลดีต่อตนเองและต่อรัฐวิสาหกิจนั้นๆ เป็นการเพิ่มมูลค่าในตัวบุคลากร แต่ถ้าพนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย เกิดการเจ็บป่วย ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของการทำเรือก็จะต่ำลง เพิ่มต้นทุนสูงขึ้น ในด้านการรักษาพยาบาลเป็นอย่างมาก จากข้อมูลสำนักแพทย์ ค่ารักษาพยาบาล และค่ายา(รวมทั้ง

เวชภัณฑ์) ถูกใช้จ่ายในอัตราสูง โดยเฉลี่ยร้อยละ 152.65 และร้อยละ 118.22 ของงบประมาณที่ตั้งไว้ ตั้งแต่ปี 2545-2548 เป็นการใช้จ่ายสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก) ฉะนั้น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของพนักงาน จึงมีความสำคัญโดยตรงกับการปฏิบัติงาน

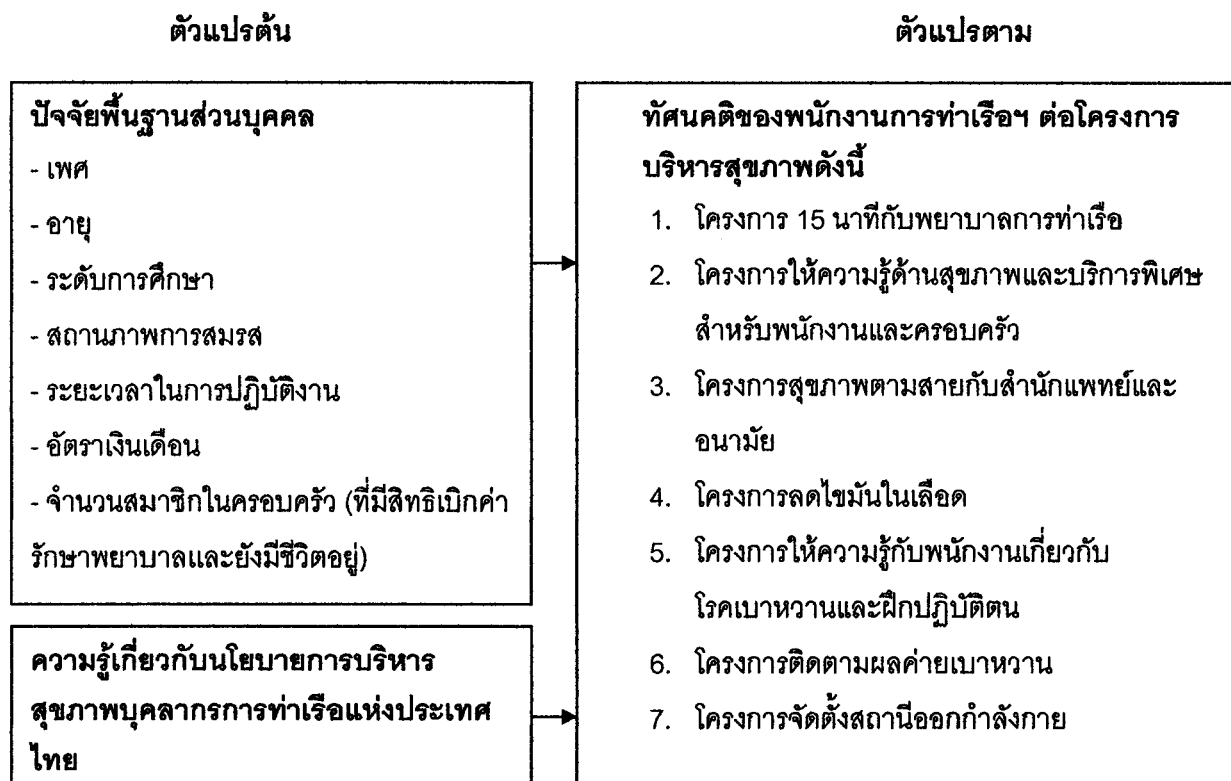
เนื่องด้วยผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพ บำรุงรักษาสุขภาพให้แก่ บุคลากร ประจำสำนักแพทย์และอนามัย การทำเรื่องแห่งประเทศไทยมีความสนใจที่จะศึกษาความ ต้องการบริหารสุขภาพบุคลากรการทำเรื่องแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริม สุขภาพตามความต้องการของพนักงาน หาวิธีการให้บุคลากรเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อที่จะดูแลสุขภาพ สุขภาพของตนเองอย่างถูกต้อง ให้มีความแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอย่างยั่งยืน เป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและยกระดับคุณภาพการให้บริการให้สูงขึ้นต่อไป

2.วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะการบริหารสุขภาพบุคลากรการทำเรื่องแห่งประเทศไทย
- 2.2 เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรการทำเรื่องแห่งประเทศไทย ที่มีต่อโครงการบริหารสุขภาพ ที่สำนักแพทย์และอนามัยกำหนดขึ้น
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร การทำเรื่องแห่งประเทศไทย

3.กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอกำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีทางด้านสุขภาพนำไปสู่การบริหารสุขภาพด้วยตัวแปรต้น คือ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหารสุขภาพบุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทย ส่วนตัวแปรตามคือ ทศนคติของบุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทยที่มีต่อโครงการบริหารสุขภาพที่สำนักงานแพทย์ และอนามัยจัดขึ้น

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานของการวิจัย

4.1 บุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทยมีความต้องการ โครงการบริหารสุขภาพอยู่ในระดับสูง

4.2 บุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทยที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของบุคลากรการทำเรือต่อโครงการบริหารสุขภาพแตกต่างกัน

4.3 บุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทยที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหารสุขภาพแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของบุคลากรการทำเรือต่อโครงการบริหารสุขภาพแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของบุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทยที่มีต่อโครงการบริหารสุขภาพ ซึ่งสำนักแพทย์และอนามัยจัดขึ้นให้กับบุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทย ครอบคลุม กรุงเทพฯ เท่านั้น โดยตัวแปรต้นคือ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหารสุขภาพบุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทย ตัวแปรตามคือ ทัศนคติของพนักงานการทำเรือต่อโครงการบริหารสุขภาพ 7 โครงการ

5.2 ด้านประชากร การวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะพนักงานการทำงานเรือแห่งประเทศไทย ครอบคลุม กรุงเทพฯ (มีทั้งหมด 3440 คน แต่ผู้วิจัยกำหนดใช้แบบสอบถามโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน จำนวน 15 หน่วยงาน)

5.3 ด้านระยะเวลา เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ จึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้โดยเริ่มตั้งแต่ 1 ม.ค. 49 – 30 พ.ย. 49

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การบริหารสุขภาพ หมายถึง การบริหาร โครงการสุขภาพเพื่อให้บุคลากรของการทำเรือมีสุขภาพที่สมบูรณ์ และมีคุณภาพ ทั้งมิติด้านกาย ทางใจ ทางสังคม และทางปัญญา

6.2 โครงการสุขภาพ หมายถึง โครงการเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพที่สำนักแพทย์และอนามัย การทำเรือแห่งประเทศไทยจัดให้บุคลากร ในที่นี้รวมถึงการมีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อบุคลากร การทำเรือในการส่งเสริมสุขภาพ

- ด้านการออกกำลังกาย เช่น ศูนย์ฟิตเนส เซาว์น่า แอโรบิก สนามกีฬา
- ด้านการจัดการกับความเครียดโดยมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสุขภาพ

6.3 บุคลากรการทำเรือแห่งประเทศไทย หมายถึง พนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย คลองเตย กรุงเทพฯ

6.4 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารสุขภาพ หมายถึง ความสามารถอธิบายของเจ้าหน้าที่กับการปฏิบัติเพื่อบริหารสุขภาพโดยปฏิบัติตามโครงการสุขภาพต่างๆ

6.5 ทักษะต่อโครงการบริหารสุขภาพ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ความพร้อมที่จะปฏิบัติตนเองของพนักงานต่อการบริหารสุขภาพตามโครงการต่างๆที่สำนักแพทย์และอนามัยกำหนด

7.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารสุขภาพของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย

7.2 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานบริหารสุขภาพของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย

7.3 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เรื่องพฤติกรรมการบริหารสุขภาพในกลุ่มเป้าหมายอื่นต่อไป